

„Scriptura Sacra. Studia biblijne Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego” 10 (2006), ss. 254

Kilka tygodni temu ukazał się jubileuszowy, bo dziesiąty z kolei numer czasopisma biblijnego „Scriptura Sacra”, którego redaktorami są B. Polok i K. Ziaja. Bieżący numer odznacza się dużą różnorodnością tematyki podejmowanej w poszczególnych tekstach. Jerzy Kołaczewski jest autorem tekstu zatytułowanego *Podstawy jedności małżeńskiej w świetle Rdz 1-2*. Postanowił rozwinąć temat, prezentując kolejno: odrębność człowieka w świecie stworzonym przez Boga, samotność mężczyzny, kobietę stworzoną jako pomoc dla mężczyzny. Przeprowadzone analizy zostały dokonane w sposób poprawny metodologicznie. Cieszy również fakt, że Autor pełną garścią czerpie z literatury (również obcojęzycznej) i odwołuje się do terminologii hebrajskiej, przez co trafniej może ukazać znaczenie poszczególnych idei obecnych w omawianym fragmencie Księgi Rodzaju. Podjęty temat jest z pewnością aktualny, gdyż porusza problem coraz bardziej nadwątlonej obecnie więzi małżeńskiej.

Przedmiotem rozważań ks. Tomasza Hergesela i s. Teresy Szyper jest IX i X przykazanie Dekalogu, a dokładnie „pożądanie domu bliźniego” Autorzy zatrzymują się najpierw nad terminologią „pożądania” w kontekście obydwu recenzji Dekalogu, a następnie ukazują kluczowe teksty biblijne dotyczące „domu” Krótkie omówienie aż 22 fragmentów pozwala zapoznać się w wystarczającym stopniu z polem semantycznym rzeczownika „dom” w Biblii, dzięki czemu wnioski formułowane w ostatniej części artykułu są poprawne i pożyteczne również z punktu widzenia egzystencjalnego. Agnieszka Hanulkiewicz jest Autorką tekstu zatytułowanego *Relektura typologiczna wydarzeń historycznych w protokanonicznej Księdze Estery*. Temat jest niezwykle ciekawy i w Polsce mało opracowany. Wymaga dobrej znajomości historii Izraela i posługiwania się metodą typologiczną. Według Autorki poszczególni bohaterowie Księgi Estery mogą być typami osób lub ludów znanych z historii Izraela. I tak Hamman to Egipcjacy, Amalekici, wrogowie Izraela; Mardocheusz wskazuje na Mojżesza i Sau-

la; Estera na Józefa, Jozuego i Dawida; święto Purim nie bez celu wreszcie zostało ukazane w powiązaniu z Paschą. Ciekawe ujęcie tematu znalazło doskonale podsumowanie w konkluzji artykułu. Mariusz Rosik przedstawia w swym tekście zasadnicze wątki apokaliptyczne apokryfów Starego Testamentu. Po krótkiej prezentacji literatury apokryficzej zatrzymuje się nad takimi motywami, jak powszechne królestwo, kataklizm, Sąd Ostateczny czy zmartwychwstanie. Motywy te ilustruje przykładami. Krystian Ziaja natomiast rozważa semantyczne znaczenie terminów *krino* i *krisis*. Autor ukazuje ich funkcję w opisach sądu szczegółowego i ostatecznego.

Ks. Dominik Rybol podjął się opracowania znaczenia imienia Jezus. Ponieważ w ogólnym ujęciu imię to oznacza „Bóg zbawia”, stąd słusznie Autor kreśli zasadnicze rysy idei zbawienia w Biblii. Następnie omawia znaczenie imienia JHWH, którego krótsza wersja (JH) weszła w skład imienia Jezus, prezentuje historyczną postać Jezusa z Nazaretu i mówi o znaczeniu imienia wśród pierwszych chrześcijan. Artykuł wart jest lektury choćby z tego względu, że zazwyczaj gdy omawia się znaczenie imienia Jezus, nacisk kładzie się na ideę zbawienia, Autor natomiast umiejętnie połączył ją ze znaczeniem tetragramu. Językiem i stylem Ewangelii Mateuszowej zajęła się Patrycja Prochot. Ten typowo lingwistyczny temat rozwija, ukazując cechy stylu Ewangelisty (wrażliwość kompozycyjną, użycie stylu potocznego, formy regionalne). Artykuł ks. Wacława Borka, zatytułowany *Służba bliźnim jako sposób przewycięzania kryzysu we wspólnocie, w świetle Ewangelii św. Marka*, składa się z kilku części, podejmujących kolejno zagadnienia: terminologia pomocy w Biblii, teksty źródłowe, w których owa terminologia jest nagromadzona, interpretacja Jezusowego nauczania na temat pomocy i służby oraz wnioski końcowe.

Artykuł P.F. Szymańskiego dotyczy imperatywu cierpienia wg Łk 24,44-48. Zgodnie z poprawnością metodologiczną Autor prezentuje najpierw tekst i dokonuje jego krytyki, następnie przedstawia kontekst, strukturę i gatunek literacki badanej perykopy, by w zasadniczej części prezentacji ukazać rolę imperatywu cierpienia w Łukaszowej perykopie. Przeprowadzone badania prowadzą do słusznego wniosku, że męka Jezusa nie była dziełem przypadku, lecz została włączona w Boży plan zbawienia. Ks. F. Sieg dokonał szczegółowej analizy Janowego hymnu o Logosie (J 1,1-18), którą poprzedził przedstawieniem historii i obecnego stanu badań nad zagadnieniem oraz omówieniem znaczenia terminu *logos*. Bardzo szczegółowa analiza egzegetyczna hymnu, dokonywana wiersz po wierszu, z uwzględnieniem kontekstu, prowadzi Autora do wniosku, że w pierwszej części hymnu (ww. 1-13) Jan koncentruje się zasadniczo na kwestiach chrystopologicznych, natomiast druga część (ww. 14-18) posiada wyraźne cechy hymnu liturgicznego. Ks. Sieg pokusił się nawet o wyodrębnienie części należących do celebransa i do zgromadzenia liturgicznego.

O wyzwoleniu przez prawdę pisze ks. Ryszard Kempniak. Swe refleksje osadza na tekście z J 8,32. Po ukazaniu merytorycznych różnic pomiędzy zakresem pojęć „wolność” i „wyzwolenie”, Autor dokonuje analizy egzegezy tekstu J 8,12-30, kładąc nacisk na problematykę wyzwolenia dzięki prawdzie. W kolejnych częściach opracowania ukazuje Jezusa jako Tego, który wyzwala, oraz uczniów, którzy otrzymali zadanie kontynuowania misji Mistrza. Tak nakreślony obraz uzupełnia teologią Pawła i Jana odnośnie do poruszanej tematyki. Podsumowanie artykułu odznacza się dużą żywością i ma charakter egzystencjalny. Temat wyzwolenia przez prawdę jest z pewnością i dziś aktualny, stąd tekst wart jest publikacji, choćby ze względu na implikacje praktyczne. Ks. Waldemar Styra zajął się z kolei analizą innego tekstu nowotestamentowego; chodzi mianowicie o opowiadanie o uzdrowieniu paralityka (Dz 3,1-10). Rozpoczyna ją od przedstawienia kontekstu i jego wpływu na perykopę oraz od zaprezentowania zagadnień syntaktycznych. Po analizie semantycznej przychodzi kolej na pragmatyczną. Bardzo cenne jest to, że egzegezy Autor dokonał nieczęsto w Polsce wykorzystywaną metodą lingwistyczną.

Sformułowanie zawarte w tytule artykułu ks. R. Zdzisarstka o Duchu Świętym jako „Współtwórcy chrześcijanina” wydaje się nieco niefortunne. Może lepiej byłoby go zatytułować: „Duch Święty jako Ten, który tworzy [lub kształtuje] chrześcijanina” Autor swoje refleksje koncentruje na Rz 8,5b, ukazując różne możliwości rozumienia tego trudnego tekstu, a także niewłaściwe przekłady i wynikające z nich implikacje. Preferując tłumaczenie greckiego *sarks* jako „nieodkupiona natura ludzka”, staje się zwolennikiem jednego tylko (niekoniecznie jednego) nurtu interpretacji analizowanego wiersza. Tekst artykułu jest wartościowy właśnie ze względu na ukazanie różnych możliwości interpretacji w przekładach oraz ze względu na zawartą na końcu sugestię właściwego przekładu. Zbiór tekstów zebranych w czasopiśmie dopełniają recenzje dwóch książek.

ks. Mariusz Rosik